

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa kolmannelta adventtisunnuntaista 13.12. ja päättyy ensimmäiseen paastonajan sunnuntaihin 21.1.

Mooseksen kaltainen profeetta

3. ADVENTTISUNNUNTAI 13.12.

5. MOOS.18:15–19

Kolmannen adventin vanhan testamentin teksti käsittelee Mooseksen kaltaista profeettaa. Tekstissä viitataan aikaisempaan tilanteeseen, jossa Mooses toimitetaan kymmenen käskyä Israelin kansalle, valitaan kansan edustajaksi ja välittäjäksi Jumalan ja ihmiskunnan välillä. Kansa pyytää Moosesta välittäjäksi, Jumala ensimmäistä kertaa näyttäytyy kansalleen pelottavana kirkkaudessaan ja suuruudessaan: ”Herra, meidän Jumalamme, on antanut meidän nähdä kirkkautensa ja suuruutensa, ja me olemme kuulleet hänen äänensä tulen keskeltä. Tänään olemme nähneet, että ihmiset voivat jäädä eloon, vaikka Jumala puhuuakin heille” (5. Moos. 5:24).

Vaikka kansa on kerran selvinnyt Jumalan kohtaamisesta, ei uutta riskiä uskalleta ottaa. Seuraavassa kommentissa kansa yhteen ääneen pyytää Moosesta heidän edustajakseen ja välittäjäkseen. ”Mene sinä Herran, meidän Jumalamme luo. Kuuntele ja kerro meille kaikki, mitä hän sinulle puhuu, niin me totellemme ja elämme hänen käskyjensä mukaan.” (5. Moos. 5:27). Jumala oli mielisään kuullessaan tästä toiveesta. ”Minä olen kuullut, mitä tämä kansa puhui sinulle. Se mitä, he sanoivat, on oikein. Kunpa he aina yhtä mielellään kunnioittaisivat minua ja noudattaisivat minun käskyjäni. Jos he niin tekevät, he ja heidän lapsensa menestyvät polvesta polveen.” (5. Moos. 5:28b–29).

Nämä kohdat valottavat upeasti pyhän tekstiä. Jumala antaa hetken, jolloin Israelin kansan keskuudesta nousee profeetta, Mooseksen kaltainen profeetta, joka puhuu Jumalan antamia sanoja. Mooseksen kaltaisuus ilmenee israelilaisten sanoissa. Mooseksen kaltainen profeetta ei puhu

omiaan, vaan hän on todellinen profeetta, joka puhuu sen, mitä Jumala antaa hänelle puhuttavaksi.

Kolmannen adventtisunnuntain keskushenkilönä on Johannes Kastaja – viimeinen Israelin profeetoista. Vaikka Mooseksen kaltainen profeetallisuus sinällään soveltuisi myös Johannekseen, ei se kuitenkaan tyhjenny Johannekseen. Johanneksen tehtävä on osoittaa kohti miestä, joka toimii ihmiskunnan ja Jumalan välittäjänä tai tutummin sovittajana. Jeesuksessa Jumala tulee lähelle ja hänen sovitusustyönsä kautta Jumalaa ei enää tarvitse kohdata vanhatestamentillisesti suurena sovituspäivänä uhriveren kanssa kaikkein pyhimmässä. Jumala on kohdattavissa pyhänä messussa, kotona sängyn juurella ja kaikkialla missä kuljemme.

Jeesus myös puhuu sen, minkä Isä on hänelle antanut puhuttavaksi. Esimerkiksi jäähyväisrukouksessaan Jeesus toteaa: ”Kaiken sen, mitä olet puhuttavakseni antanut, minä olen puhunut heille, ja he ovat ottaneet puheeni vastaan. Nyt he tietävät, että minä olen tullut sinun luotasi, ja uskovat, että sinä olet minut lähettänyt.” (Joh.17:8), Jeesus ei ole vain puhunut sitä, mitä Isä on antanut puhuttavaksi, vaan hän on myös varmistanut, että ”he ovat ottaneet puheeni vastaan”. Tämä on myös meidän tehtävänäme julistajina. Meidänkin tulee varmistaa, että opetusemme menee perille, eikä vain tiedollinen opetus, vaan että opetusemme myös koskettaa kuulijoitamme.

Rippileirillä yksi ikävimmistä tilanteista on se, jos (pedagogisesti vanhoillisesti) tehdään tentti leirin lopulla, ja joku leiriläisistä osaa vastaukset kaikkiin kysymyksiin, mutta vain tiedollisesti, eikä hänessä ole havaittavissa Johanneksen julistamaa kääntymystä. Meidän tehtävämme on julistaa tietoa, mutta myös loistaa Jumalan valtakunnan ilosanomaa olemuksemme ja toimimistemme kautta. Johannes Kastaja

teki työtä helpottaakseen Jeesuksen tehtävää. Hän loi tietä Jeesukselle, pehmitti sydämiä vastaanottamaan Jeesuksen. Jumalalla oli suunnitelma evankeliumin eteenpäin viemiseksi, eikä se suunnitelma ole vielä päätöksessään. ●

Mattias Kaitainen

TM

Jumala on meidän kanssamme

4. ADVENTTISUNNUNTAI 20.12.

MATT.1:18-24

Neljännän adventtisunnuntain tekstissä kohdataan lastaan odottava Maria. Herran kansan joulunodotus ja Herran äidin odotusaika kuuluvat yhteen. Matteus lisää tähän vielä Vanhassa testamentissa lausuttujen Jumalan suurten lupauksen täyttymisen odotuksen. Meillä on siis käsillä kolminkertainen odotus.

Matteus ei kuitenkaan tarkenna kuvaa Mariaan vaan hänet kihlanneeseen Joosefiin. Hänestä piirtyy pettyneen mutta suoraselkäisen miehen kuva. Juutalaisen tavan mukaan kihlaus oli sitova ja juhallinen tapahtuma, jonka jälkeen puhuttiin miehestä ja vaimosta, vaikka morsian asuikin vielä vanhempiensa luona. Jos morsian eksyi toisen miehen vuoteeseen, kyseessä oli aviorikos, josta oli seurauksena mahdollisesti rangaistus ja ainakin valtava häpeä. Juutalainen historioitsija **Josefus** kertoo, että neitsyytensä ennen häitä menettänyt nainen kivitettiin.

Joosef halusi suojella Mariaa tältä ja aikoi purkaa kihlauksen vähin äänin. Tapana oli, että kihlauksen yhteydessä morsiamen isän ja sulhasen välillä solmittiin sopimus, jossa määritettiin hinta, joka sulhasen tuli maksaa vaimolleen halutesaan tästä mahdollisesti joskus eron. Aluperin tämä ”morsiamen hinta” oli maksettu sulhasen isälle kihlauksen yhteydessä ja sulhasen isä laittoi rahat talteen siltä varalta, että hänen tyttärensä jäisi leskeksi

tai joutuisi hylätyksi. Koska nuorilla miehillä ei kuitenkaan yleensä ollut sellaisia rahoja, käytännöllisistä syistä oli päädytty kirjaamaan hinta ylös mahdollista eroa varten.

Luultavasti Joosefin aikomus oli siis maksaa sovittu summa, jolla hän pääsi Mariasta eroon ilman että Maria olisi joutunut kohtaamaan rangaistusta ja häpeää. Hänen mielensä kuitenkin muuttuu Herran enkelin ilmestyessä hänelle unessa. Enkelin suusta Joosef kuulee sen, mitä Matteus haluaa syntymäkertomuksessaan korostaa. Jeesuksen syntymä on Pyhän Hengen aikaansaama ihme. Hän tulee pelastamaan kansansa sen synneistä, täyttää Vanhan testamentin lupaukset olemalla Jumala kansansa keskellä.

Enkeli lainaa Jesajan kirjan kohtaa, jossa profeetta lupaa kuningas Ahasille merkin: nuori nainen tai neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan. Hepreakielinen teksti mahdollistaa molemmat tulkinnat. Tiesiköhän Jesaja kumpaa antamansa merkki tarkoitti? Ehkä ei, mutta Matteus tulkitsee tekstin tarkoittavan neitsyttä ja saavan täyttymyksensä Marian synnyttäessä Jeesuksen.

Enkeli kehottaa Joosefia nimeämään lapsen Jeesukseksi, ”sillä hän pelastaa kansansa sen synneistä”. Jeesuksen nimi merkitseekin ”Jahve pelastaa”. Kansa tiesi Vanhan testamentin lupauksen perusteella odottaa pelastajaa, mutta tuskinpa kukaan odotti Messiaan pelastavan kansaa sen omista synneistä. Monenlaista vapautusta kaivattiin niin kuin nykyäänkin, mutta kaikista suurinta ongelmaa ei osattu nähdä. Sama tilanne vaivaa meitä edelleen. Jumala kuitenkin tietää, että tärkeintä on pelastaa meidät meidän omista synneistämme. Kaikki muu on sen rinnalla lopulta vähäpätöistä.

Jesajan kirjan profetiassa ihmeellisen lapsen nimeksi annetaan Immanuel. Äkkiseltään tuntuu oudolta, että enkeli käs-

kee nimitä syntymättömän Jeesukseksi ja perustele tätä ennustuksella, jossa lapselle annetaan aivan toinen nimi. Edes nimien merkityssisältö ei ole sama, sillä Immanuel merkitsee ”Jumala on meidän kanssamme”. Tällä tavalla enkeli ja sitä kautta Matteus haluaa kuitenkin kertoa jotain hyvin olennaista Jeesuksesta. Jeesus on ihmiseksi tullut Jumala. Jeesuksessa Jumala pelastaa meidät olemalla kanssamme. Kaksi nimeä yhdistyy ja muodostaa ikään kuin otsikon koko Matteuksen evankeliumille.

Immanuel-ennustus on Matteuksen tapa esitellä Jeesus ja hänen tehtävänsä evankeliuminsa lukijoille. Jumalan 700 vuotta ennen Jeesusta kansalleen antama lupaus jäi toteutumatta, mutta nyt se on saamassa täyttymyksensä. Jesajan sanat kuningas Ahasille olivat tuomion lauseita: Jumalan silmissä paha Ahas tuhoutuu. Myöhemmin tulisi toinen, erilainen ruhtinas. Hänelle annetaan nimet *Ihmeellinen Neuvontuoja*, *Väkevä Jumala*, *Iankaikkinen Isä* ja *Rauhan Ruhtinas*. Nimet ilmaisevat Jumalan ominaisuuksia, joista kansa pääsee nauttimaan syntyvän lapsen hallitessa. Alun perin nimien jumalalliset piirteet korostivat luvatus lapsen tiivistä yhteyttä Jumalaan. Meidän on helppo ymmärtää, miten nämä nimet viittaavat Jeesukseen, ihmiseksi syntyvään Jumalaan. Profetian alkuperäiset kuulijat eivät varmaan osanneet edes odottaa mitään niin hyvää.

Daavidin kuningassuvun jäsenen kuollessa ja luopuessa Jumalasta Jesajan ennustus oli ajautunut umpikujaan. Ennen neljännen adventtisunnuntain evankeliumitekstiä Matteus on kertonut Jeesuksen sukuluettelon, jossa silmiin pistää kuningas Jekonjan nimi. Hänelle Jeremia lukee kirouksen, jonka mukaan ”yksi-kään hänen jälkeläisistään ei koskaan pääse Daavidin valtaistuimelle hallitsemaan Juudaa”. Kuitenkin Jumalan kansalla oli lupaus Daavidin suvusta nousevasta hal-

litsijasta ja Immanuelista. Neitsyestä syntävä Jeesus tuo ennustuksen umpikujasta ja täyttää Jumalan lupaukset.

Jeesuksen tapa pelastaa kansansa on ilmaistu hänen nimessään Immanuel, Jumala meidän kanssamme. Matteus myös päättää evankeliuminsa samaan teemaan, kun Jeesus lupaa lähetyskäskyssä olla kaikki päivät meidän kanssamme. ●

Antti Koskenniemi
TM

Jo nyt, mutta ei vielä

APOSTOLI JOHANNEKSEN PÄIVÄ 27.12.
1. JOH 2:28-3:3

Luen tekstiä uuden 2020 käännöksen mukaan. En ole kreikan kielen asiantuntija, mutta eräs kohta nousee esille. Yhtenä UT2020 keskeisenä tavoitteena on pyrkimys selkeyttää kieltä. Vaikeudestaan surullisen kuuluisaksi tullut sana *vanhurskaus* on yksi korkeimman prioriteetin kohteista. Tässä Johanneksen pätkässä sana toistuu kahdesti:

”Kun tiedätte, että hän (oletettavasti Kristus) on vanhurskas, te myös käsitätte, että jokainen, joka noudattaa vanhurskautta on lähtöisin Jumalasta” (92).

UT2020 kääntää sanan oikeudenmukaisuudella ja oikeamielisyydellä:

”Tehän tiedätte, että Kristus on oikeudenmukainen. Tietäkää siis sekin, että hänestä ovat syntyneet kaikki, jotka toimivat oikeamielisesti.”

Jukka Thurén toteaa kommentaarissaan, että Johannes käyttää teksteissään melko harvoin sanaa *dikaiosyne*. Omaan korvaani UT2020 valinta tuntuu perustellulta, mutta se herättää pieniä epäilyksiä. Se nimittäin hieman häivyttää vanhurskautta tulkintaa Jumalalle kelpaavuutena ja korostaa tekojen ja ihmisen moraalisesta ymmärryksen (oikeamielisyyden) merkitystä Jumalalle kelpaavuudessa. Lukukapale on alkanut maininnalla Kristuksessa

pysymisestä, jotta meillä olisi turva, kun hän saapuu.

Kristuksen vanhurskaus peittelee meidät. Johanneksen kirjeessä viljellään paljon eskatologiaa, joka on jo murtautunut meidän maailmaamme mutta ei kokonaisuudessaan. Jo nyt olemme Jumalan lapsia, mutta emme vielä perillä. Jo nyt olemme vanhurskaita, mutta emme Jumalan kaltaisia. Oikeamielisyys on keskeinen osa kristillistä elämää ja Jeesuksen ja Johanneksen opetusta. Lopulta vanhurskauden tekeminen tai oikeamielisyys avautuu Johanneksen lukukappaleen päättävissä sanoissa: ”jokainen, joka näin panee toivonsa häneen, puhdistuu yhtä puhtaaksi kuin hän on” (2020). Pelastuksen perusta on lopulta uskossa ja toivossa. Siis se, joka laittaa toivonsa Kristukseen ja hänen vanhurskauteensa on todellisesti hänessä ja kelpaa Jumalalle, eikä joudu häpeään, kun Kristus palaa takaisin. ●

Mattias Kaitainen

TM

Jeesus haastaa kuulijansa

2. SUNNUNTAI JOULUSTA 3.1.

JOH. 7:14-18

Johannes kertoo Jeesuksen kolmesta matkasta Jerusalemiin. Nämä matkat sijoittuvat juutalaisten juhlien aikoihin. Tämä tekstimme puhuu hänen kolmannesta matkastaan Jerusalemiin. Tämän matkan yhteydessä, sen myöhemmässä vaiheessa, Jeesus suoritti kuuluisan messiaanisen ratsastuksen aasin varsalla ylös kaupunkiin kansan hurratessa. Jo paljon tätä aikaisemmin juutalaisten johtohenkilöt olivat päättäneet surmata Jeesuksen. Jerusalem oli hänelle vaarallisin paikka, siksi suuri osa Jeesuksen toiminnasta sijoittui Galileaan ympäristöineen sekä Jerusalem ulkopuolelle Juudeaan. Jeesus opetti paljon ja paransi sairaita myös matkojen yhteydessä kyseisten paikkakuntien välillä.

Tällä kertaa vietettiin kokonaisen viikon kestävää lehtimajanjuhlaa. Kyseistä juhlaa vietetään syys-lokakuussa. Oikeastaan kyse on kolmen juhlan sarjasta, ensin on suuri sovintopäivä (Jom Kippur) viisi päivää ennen lehtimajanjuhlaa. Lehtimajanjuhla (Sukkot) päättyy kahdeksantena päivänä lain ilojuhlaan (Simchat Tora).

Jeesuksen aikaan kansaa ei velvoitettu menemään Jerusalemiin uudenvuoden tai suuren sovintopäivän juhlaan, mutta lehtimajanjuhlaan piti mennä. Tämän juhlan aikaan Jerusalemissa oli eniten väkeä. Jo pelkästään pyhiinvaeltajienkin takia täytyi olla paljon majoja yöpymistä varten. Majoja oli katoilla, pihhoilla, kaduilla, kujilla, aukioilla, teillä ja puutarhoissa. Lehtimajat muistuttivat Jumalan varjeluksesta erämaavaelluksen aikana ja niitä käytettiin sadonkorjuuaikana työntekijöiden suojina, ja juhla oli myös sadonkorjuun kiitosjuhla.

Evankeliumiamme edeltävässä Johanneksen evankeliumin luvussa 6 kerrotaan, kuinka Jeesus oli Galileassa (Kapernaumisessa) opettanut lihastaan ja verestään todellisena ruokana ja todellisena juomana ja tästä loukkaantuneina monet jättivät hänet. Niiden kahdentoista puolesta Pietari kuitenkin vakuutti: ”Herra, kenen luo me menisimme? Sinulla on ikuisen elämän sanat” (Joh. 6:68). Jeesuksesta väiteltiin kaikkialla ja etenkin Jerusalemissa. ”Toiset kiittivät: Hän on hyvä mies, toiset sanoivat: kaikkea muuta, hän on kansanvillitsijä” (Joh. 7:12). Myöskään Jeesuksen veljet eivät tässä vaiheessa uskoneet Jeesuksen olevan luvattu Messias (Joh. 7:5).

Todennäköisesti Jeesuksen ihmetteot Galileassa olivat kuitenkin puhutelleet veljiä, koska nämä kehottivat Jeesusta menemään myös Jerusalemiin ja tulemaan reilusti julkisuuteen. Jeesus kuitenkin torjui ehdotuksen, sanoen: ”Minun aikani ei vielä ole tullut”. Kuitenkin myöhemmin hän tuli juhille, mutta ei julkisesti. Hän oli juutalaisten uskonnollisten johta-

jien kiinnostuksen ja tarkkailun kohteena. Myös kansa oli hänestä kiinnostunut. Juhlan ollessa puolivälissä Jeesus meni tempeliin opettamaan. Kaikki ihmettelivät sitä, että Jeesus osasi kirjoitukset, vaikka ei ollut opiskellut yhdenkään rabbin opinahjossa. Juutalaiset uskonnolliset johtajat olivat kiinnostuneita siitä, mistä Jeesus oli oppinsa saanut. Tätä Jeesus joutui heille selittämään.

Jeesus vetosi siihen, että hän oli lähettäjänsä asialla. Hän ei ollut etsimässä omaa kunniaansa, eikä rakentamassa jotain ihmisestä lähtevää mallia tai systeemiä, vaan hänen oppinsa on hänen lähettäjänsä oppi.

Jeesuksen opetus oli muodoltaan hyvin samanlaista kuin juutalaisten opettajien. Hän noudatti synagogissa vallinnutta käytäntöä. Juutalaisten opetuksessa suuri merkitys oli ulkoa oppimisella. Vanhien perinnäissäännöt oli opeteltava ulkoa tarkasti. Yhtään sanaa ei saanut lisätä eikä mitään jättää pois. Se oli huolellista aineiston siirtämistä tuleville polville. Myös Jeesus käytti toistoa, lyhyitä ytimekkäitä lauseita ja elävästä elämästä otettuja vertauksia, jotta ne olisi helppo muistaa ja tallentaa, kun sen aika tulisi.

Jeesuksen opetuksen sisältö oli erilaisista. Hän opetti niin kuin se, jolla on valta. ”Te olette kuulleet sanotuksi – – Mutta minä sanon teille – –”. Jeesuksen opetuksessa ja sanoissa ihmiset kohtasivat arvovallan, joka oli suurempi kuin Mooseksen. Lain sanalla, jonka Mooses oli välittänyt kansalle, oli Jumalan antama arvovalta, mutta Jeesus antoi sille syvemmän merkityksen paljastaen ihmisen sydämen synsyyden. ”Sillä sydäimestä lähtevät pahat ajatukset, murhat, aviorikokset, haureudet, varkaudet, väärät todistukset, jumalanpilkkaukset – –” (Matt 15:9). Juutalaiset opettajat keskittyivät lain kirjaimen noudattamiseen ja näkivät sen olennaisimpana asiana Jumalan edessä. Lain nou-

dattaminen oli heille pelastustie.

Jeesuksen opetuksen (opin) sisältöön kuului edelleen laki, kymmenen käskyä, mutta syvällisemmin tulkittuna ja ymmärrettynä sekä laki tiivistetyssä muodossa: Rakkauden kaksoiskäsky. Opetuksellaan Jeesus osoitti, että syntisyytensä takia ihminen ei voi pelastua lain kautta (esim. rikas nuorukainen ja eräässä vertauksessa aivan liian suuri velka ihmisen maksettavaksi). Siksi hänen opetuksessaan keskeistä oli Jumalan pelastussuunnitelma. ”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän” (Joh.3:16). ”Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta” (Matt.20:28). Näin Jeesus opetti, että hänen kuolemansa on uhrikuolema kaikkien ihmisten puolesta. Jeesus opetti itsestään käyttäen Jumalan nimeä: *Minä olen elämän leipä. Minä olen maailman valo. Minä olen portti. Minä olen hyvä paimen. Minä olen ylösnousemus ja elämä. Minä olen tie, totuus ja elämä. Minä olen viinipuu.*

Jeesus osoitti teoillaan ja opetuksellaan olevansa Jumalan lupaama Lunastaja ja Vapahtaja. Hän on yhtä olemusta Isän kanssa ”Minä ja Isä olemme yhtä” (Joh.10:30). Hän perusteli opetuksensa pyhillä kirjoituksilla ”Jos te Moosesta uskoisitte, te uskoisitte minua, sillä minusta hän on kirjoittanut” (Joh.5:47).

Jeesus sanoo: ”Jos joku tahtoo tehdä hänen tahtonsa, tulee hän tuntemaan, onko tämä oppi Jumalasta, vai puhunko minä omiani.” Jeesus ikään kuin haastaa kuulijansa testaamaan, puhuuko hän totuutta Isän lähettämänä vai omiaan. Tämä jae on merkittävä rohkaisija epäilyksissä kamppailevalle ihmiselle. Miten se tulisi ymmärtää?

Jumala ilmaisee tahtonsa sanassaan. Esimerkiksi kymmenen käsky ohjaa mei-

tä hänen tahtonsa mukaiseen elämään. Jos kaikki maailman ihmiset noudattaisivat täydellisesti Jumalan tahtoa, tämä maailma olisi jotain muuta, mitä se on nyt. Mutta ihminen, joka tahtoo noudattaa Jumalan tahtoa, huomaa pian olevansa hänen tahtonsa rikkoja ja samalla syyllinen lain vaatimaan tuomioon. ”Sillä synnin palkka on kuolema” (iankaikkinen ero Jumalasta, Room. 6:23). Tämä kauhistaa synnintuntoon herännyttä ihmistä ja hän kysyy, kuten Filippin vanginvartija: ”Mitä minun on tehtävä, että pelastuisin?” (Ap.t.16:30). Paavalin suora neuvo on: ”Usko Herraan Jeesukseen, niin sinä pelastut”. Jumalan tahto on myös se, että uskomme Jeesukseen, jonka hän on lähettänyt maailmaan lunastamaan meidät synnin, kuoleman ja paholaisen vallasta omiksi lapsikseen. ”Sillä minun Isäni tahto on se, että jokaisella, joka näkee Pojan ja uskoo häneen, on iankaikkinen elämä; ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä.” (Joh 6:40).

Tässä on hyvä mahdollisuus kertoa siitä, miten saarnaaja itse on tullut tuntemaan Jeesuksen todellisuuden, ja sen kuinka laki on pysäyttänyt ja pelästyttänyt ja kuinka evankeliumi on vapauttanut.

Jumala tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden (1 Tim. 2:5, Hes. 33:11). Ongelma on siinä, että ihminen ei tahdo (Matt. 23:37). Iso kysymys on, miten voisimme herättää ihmisten kiinnostusta Jeesusta kohtaan, että kuuli-joilla syntyisi halu tutustua häneen. ●

Tapani Kaitainen
Pastori, Hausjärvi

Kasteen lahja

1.SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 10.1.
LUUKAS. 3:15–18, 21–22

Kansa oli odotuksen vallassa. Kaikki pohdiskelivat, oliko Johannes ehkä Messias. He saivat Johannekselta

vastauksen: ’Minä kastan teidät vedellä, mutta on tuleva minua väkevämpi. Minä en kelpaa edes avaamaan hänen kenkiensä nauhoja. Hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella. Hänellä on kädessään viskain, ja sillä hän puhdistaa puimatantereensa viljan. Jyvät hän kokoaa aittaansa, mutta ruumenet hän polttaa tulessa, joka ei koskaan sammu.’

Monilla muillakin tavoin Johannes vetosi ihmisiin julistaessaan heille evankeliumia. Paljon kansaa oli kastettu. Kun myös Jeesus oli kastettu, niin taivas aukeni hänen rukoillessaan ja Pyhä Henki laskeutui hänen ylleen näkyvässä muodossa, kyyhkysen kaltaisena. Ja taivaasta kuului ääni: ’Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun minä olen mieltynyt.’

Mooseksen laissa annetun järjestyksen ja tehtävänannon mukaan leeviläisille kuului pappistehtävät temppelissä. Evankeliumitekstin Johannes Kastaja, leeviläinen papin poika, tuli omassa papin työssään kansan keskelle, mikä ei ollut itsestäänselvyys: ensiksikin temppelipalvelus, seremoniallinen työ, jäi hänen osaltaan marginaaliin ja toiseksi kastekäytäntö oli siirtynyt temppelistä kansan keskuuteen: nyt oli tarjolla kaikille avoin parannuksen kaste. Tästä tavasta tunnemme erityisesti essealaiset, joille parannuksen kaste oli tärkeä käytäntö. Kaikille avoimesta kasteesta kertoo profetaalisesti myös vertaus, jossa Kaislameren ylitys nähdään symbolisesti koko Israelin kasteena Moosekseen.

Johannes toteuttaa leeviläisenä pappeuden työtään vahvan persoonallisella ja menestyksekkäällä tavalla. Johanneksen toiminta oli niin silmiinpistävää, että toiset papit ja leeviläiset kävivät kysymässä Johannekselta: kuka olet ja millä asialla toimit? Onko tämä Johannes peräti luvattu messias?

Tämänkaltainen vertaaminen on varmasti imartelevaa. Ymmärrettävästi siinä on kiusauksena ylpistyä. Saattaisi jopa olla kiusattu ryhtyä esiintymään messiaan roolissa. Johannes kuitenkin ymmärsi papintyönsä olevan tienraivaaminen Messiaalle. Hän näkee ihmisen ja Jumalan eron. Pyhän Messiaan rinnalla ihminen, hänkin, on niin pieni, ettei kelpaisi edes koskemaan messiaan kenkiä. Johanneksen tehtävä, niin kuin meidän kaikkien, on osoittaa nöyrästi suuntaa Kristukselle: ”En minä vaan Hän. Älkää katsoko minuun. Katsokaa Vapahtajaan”.

Jeesus osoittaa tässä puolestaan nöyryytensä tulemalla Johanneksen kasteelle. Johanneskin ymmärsi, että Jeesuksen ei tarvitsisi saada parannuksen kastetta. Hän oli synnitön. Kuitenkin Jeesus osoittaa täyttävänsä Jumalan vanhurskaan tahdon (esim. Room3:24-26).

Kun Jeesus sai kasteen Johannekselta, osoittiko Hän siihen taipumisellaan saavansa myös lain mukaiset muodolliset valtuudet työhönsä?

Johannes tuli Leevin suvusta. Messias tulee ennustusten mukaan kuitenkin Juudan suvusta. Juudan suku ei ole pappissuku, vaan kuninkaan suku. Kuitenkin yksi messiaskuninkaan rooli on toimia ylimmäisenä pappina. Tiedämme että Kristuksen myötä Vanhan testamentin leeväisäppäisyys muuttuu Uuden testamentin messiaaniseen Melkisedekin papputeen.

Juutalaisessa perinteessä nimen antaminen merkitsee myös pojan tunnustamista omaksi. Isä tunnustautuu täten pojan isäksi. Onhan tapauksia, joissa isyys on epäselvä. (Mishna, Bava Batra 8:6, ”Joka sanoo: tämä on poikani, näin olkoon”). Joosef ymmärsi Jeesuksen sikiämisen Pyhästä Hengestä ja antaessaan nimen Joosef tahtoi pitää Jeesusta oikeutettuna poikanaan: ”Tämä on minun poikani, hänen nimensä on Jeesus”. Pojan laillinen asema oikeuttaa hänet isän perintöön. Näin ym-

märrämme Jeesuksen sukuuutelon maininnan: ”Ja hän, Jeesus, oli aloittaessaan vaikutuksensa noin kolmenkymmenen vuoden vanha, ja oli, niin kuin luultiin, Joosefin poika. Joosef oli Eelin poika”. (Luuk. 3:23)

Jeesus on täten oikeutettu Davidin pojaksi, ja Davidin valtaistuimen perijäksi Joosefin suvun kautta, vaikka Joosef ei ollut Jeesuksen biologinen isä.

Tämä pojaksi tunnustaminen ei jäänyt ainoaksi tapaukseksi. Samantapainen tilanne on nyt kasteen yhteydessä, jossa todistetaan – *minun poikani*: ”Ja katso, taivaista kuului ääni, joka sanoi: ”Tämä on minun rakas poikani, johon minä olen mielistynyt””. (Matt. 3:17)

Tässäkin kuulemme todistuksen: Jeesus on Jumalan poika, Jumala on hänen isänsä. Jeesus on varustettu isän perintöoikeudella. Tosin nyt se ei tapahdu niin, että isä olisi adoptoinut poikansa, vaan tiedämme että Jeesus on todella lähtöisin isästä (esim. Joh.6:28).

Toiseksi tämä Jumalan todistus viittaa myös ”uuteen Adamiin”. Luukkaan sukuuutellossa (Luuk. 3:38) päädytään Adamiin, josta todetaan, että Jumala on hänen isänsä. Sanat *minun poikani* osoittavat, että Jeesus on toinen, uusi Adam. Tiedämme, että kun ensimmäinen Adam lankesi, toinen Adam, Jeesus, oli synnitön. Siksi Hänessä meillä on isältä tuleva perintöoikeus taivaaseen:

Sillä niin kuin kaikki kuolevat Aadamissa, niin myös kaikki tehdään eläviksi Kristuksessa. (1.Kor.15:22)

Silloin Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen, ja niin ihmisestä tuli elävä sielu. (1.Moos. 2:7)

Ilman henkeä ihminen on kuollut. Ilman Pyhää Henkeä ihminen on hengellisesti

kuollut. Jumala osoitti Jeesuksen kasteessa myös, kuinka hän tekee Kristuksessa uuden elävän ihmisen, sellaisen uuden luomuksen, joka elää Jumalan Pyhästä Hengestä ja on siten Jumalan mielen mukainen. ●

Mika Pouke
Pastori

Jeesus ilmaisee jumalallisen voimansa

2.SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 17.1.
LUUK. 4:16–21

Evankeliumiperikooppia on kutsuttu Jeesuksen ohjelmanjulistikseksi. Luukkaan evankeliumissa tämä Jeesuksen puhe sijoittuu aivan Jeesuksen julkisen toiminnan alkuun. Jeesus ilmoittaa riemuvouden alkavan tästä ja jatkossa Luukas kertoo siitä, kuinka Jeesus tätä ohjelmaansa toteuttaa.

Ohjelmajulistus koostuu kahdesta Jesajan kirjan kohdasta. Lainattu on suurimmaksi osaksi Jes.61:1 mukainen; vain murtuneen mielen parantaminen puuttuu. Toisaalta Jes.58:6 oikean paaston opeuksesta on päässyt mukaan sorrettujen vapautus. Esimerkiksi **Jukka Thurén** selittää tätä Jesajan kirjan kohtien sekoittamista sillä, että Luukas lainaa kohtaa ulkomuistista kreikankielisen Septuagintan mukaan.

Tässä ohjelmajulistuksessa Jeesus esittää viisi kohtaa. Luterilaisuudessa näitä kohtia on perinteisesti tulkittu hengellisesti. Kuitenkin kirkon historiassa ne on ymmärretty myös konkreettisina tapoina auttaa ihmistä. Luukas kertoo myöhemmin evankeliumissaan siitä, kuinka Jeesus toteuttaa näitä kohtia myös konkreettisesti. Käyn seuraavaksi lyhyesti läpi nämä ohjelmajulistuksen kohdat.

Köyhille hyvän sanoman ilmoittaminen on helppo ymmärtää evankeliumin julistamisena. Hengellisesti köyhä yrit-

tää ansaita itse pelastustaan ja asemaa Jumalan edessä. Köyhyyden teemaa jatkaen tämä vertautuu ihmisiin, jotka yrittävät kartuttaa omaisuutta täysin omin voimin. Keneltäkään ei pyydetä lainaa tai apua mihinkään. Kuten tiedämme, kukaan ei pärjää maailmassa yksin. Talousjärjestelmämme perustuu vastavuoroisuudelle ja kapitalismi tuottaa välttämättä häviäjiä, jotka eivät ole voineet vaikuttaa tilanteeseensa. Tähän tilanteeseen evankeliumia on julistaa köyhälle, että hän ei ole yksin. Taloudellisissa vaikeuksissa voi hyväksyä apua toisilta, eikä se ole häpeä. Hengellisen köyhyyden kohdalla evankeliumi on sanoma Jumalasta, joka antaa meille lahjaksi pelastuksen.

Vangituille vapautuksen julistaminen silittää helposti oikeudenmukaisuuttamme vastakarvaan. Ihmisethän ovat yleensä vankilassa syystä. He ovat tehneet jotain ansaitakseen rangaistuksen. Niinpä vapautuksen julistaminen vangituille tuntuu moraalittomalta. Tämä kohta Jeesuksen ohjelmasta on se, jota kristityt eivät ole toteuttaneet käytännössä ainakaan merkittävästi. Toisaalta vankiloissa on tehty julistustyötä aina. Jeesus nostaa vertauksessa viimeisestä tuomiosta yhdeksi vanhurskaiden tuntomerkeksi vankilassa käymisen. ”Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.” Kristityn tunto-merkkeihin kuuluu anteeksianto ja ihmisarvon antaminen kaikille.

Toisaalta vapautukseksi käännetty sana ἀφεσις (Afesin) tarkoittaa yleensä Uudessa testamentissa syntien anteeksi antamista. Vangitut ovat synnin vankilassa. Ilman anteeksiannon julistamista he pysyvät siinä. Synti hallitsee ja estää kaikkea elämää. Sanoma Jeesuksen tuomasta pelastuksesta vapauttaa elämään hyvää elämää, joka on yltäkyläistä elämää.

Sokeille näön saaminen on varmasti elämää olennaisesti muuttava tapahtuma. Jeesus paransi sokeita. Näistä ihmeistä

kerrotaan kaikissa evankeliumeissa. Eri-tyisesti Luukkaan evankeliumissa sokeat mainitaan myös Jumalan erityisen huolenpidon kohteina. Vertauksessa kutsutut eivät halunneet tulla hääjuhliin, niinpä paikalle raahattiin ”köyhät ja raajarikot, sokeat ja rammatt”. Ihmisillä on taipumus- ta vältellä vakavasti sairastavia tai vam- mautuneita. Heidän seuransa koetaan ah- distavaksi tai kuormittavaksi. Jumalan silmissä tällaiset ihmiset ovat kuitenkin yhtä arvokkaita!

Sokeuden käyttäminen vertauskuvana hengellisestä tilasta on tuttua jo 1700-lu- vun hymnistä *Amazing Grace*. Siinä armon pelastavaa vaikutusta kuvataan sokean näön saamisena. Toki Jeesus käyttää myös sokeutta vertauskuvana. Erityisesti fari- seuksia hän kuvaa sokeiksi, kun he eivät nähneet Jumalan armoa ja rakkautta, vaan keskittyivät lakipilkujen viilaamiseen.

Sorrettujen vapauttaminen kuulostaa nykyajan ilmaukselta. Sorrettujen vähem- mistöjen asia on ollut viime vuosikymme- net yhä enemmän ja enemmän julkisen keskustelun keskiössä. Jeesuksen toimin- nassa tämä näkyi kaikkien ihmisten aut- tamisena. Vaikka juutalaiset eivät pitäneet samarialaisia arvossa, Jeesus päätti pelas- taan yhden kylän pysähtymällä kylän kaivol- le. Meidänkin pitää nähdä kaikki ihmiset ympärillämme. Jeesus on kuollut heidän puolestaan ja he tarvitsevat evankeliumia.

Herran riemuvuoden julistaminen on näistä Jeesuksen ohjelman pykälistä eri- koisin. Riemuvuoden viettämisestä ei ole mitään tietoja. Se voi johtua siitä, ettei riemuvuotta ylipäänsä koskaan vietetty. Se on kuitenkin määrätty 3. Mooseksen kirjassa vietettäväksi joka 50. vuosi. Sil- loin kaikki maat piti palauttaa alkuperäi- sille omistajilleen, ja orjiksi myydyt pala- sivat sukunsa luo. On helppo ymmärtää, miksi riemuvuosia ei ole vietetty ainakaan montaa kertaa. Ihminen on luonnostaan ahne ja kerran omaisuutta hankittuam-

me pidämme sitä oman itsemme jatkeena. Siitä luopuminen olisi hyvin hankalaa.

Jeesuksen julistus riemuvuoden koit- tamisesta tuo tämän taustan esille. Jotain sellaista hyvää, josta on kuultu, mutta iki- nä ei ole nähty, tapahtuu. Jumalan hyvät lupaukset toteutuvat. Juutalaisille tämä kohta toi mieleen ehkä Rooman miehitys- vallan loppumisen. Maat palautuvat alku- peräisille omistajilleen, eli juutalaisten heimoille ja suvuille.

Kaikkiaan Jeesuksen ohjelmajulistus muistuttaa meitä armosta. Kaikki on an- nettu anteeksi jo Golgatalla. ●

Mika Malinen

Pastori

Jeesus herättää uskon

3. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 24.1. 2. KOR. 1: 3–7

Kolmannessa vuosikerrassa pyhien tekstit eivät aina liity pyhän aiheeseen niin hyvin kuin aiemmissa. 3. sunnuntaina loppiaises- ta kolmannen vuosikerran tekstit eivät edes mainitse sanaa usko, vaikka pyhän aiheena on ”Jeesus herättää uskon”. Sen sijaan tekstikatkelmat puhuvat Jumalan teoista mei- dän hyväksemme ja Jeesuksen tekemästä ihmeestä. Vanhan testamentin kohdassa Ju- mala lupaa suojella kansaansa ja kukistaa viholliset. Pyhän evankeliumi kertoo Jee- suksesta parantamassa ensin Simonin ano- pin, sitten kylän muita sairauksia.

Uuden testamentin tekstikatkelma on Paavalin toisen kirjeen korinttilaisille alusta, sen eulogia. Paavali kiittää Juma- laa siitä, että Hän antaa lohduksen kär- simyksiin. Koko kirjeen teema on korint- tilaisten kurinpalautus. Niinpä Paavali saattaa tässä eulogiassaan jo piikitellä ko- rinttilaisia, sillä kärsimykset ovat heidän omaa aikaansaannostaan. Paavali halusi kirjeeseensä kreikkalaiseen perinteeseen kuuluvan kiitososan, vaikka paljoa kiitet- tävää ei seurakunnassa ollutkaan.

Ehkä tämä perikooppi on valittu pyhän tekstiksi otsikon sanan *herättää* johdosta. Herätyksillä tarkoitetaan usein suurten ihmisjoukkojen kääntymistä kristityiksi. Raamatussa sanan käyttö on monipuolisempaa. Esimerkiksi Pietari herättelee seurakuntaa toisessa kirjeessään. Hän ei siis herättele silloin uskosta osattomia, vaan seurakunnan jäseniä – uskovia ihmisiä!

Samoin Paavalin toinen kirje korinttilaisille on seurakunnan herättelyä. Ei hän kirjoittanut tuntemattomille pakanoille, vaan tutuille uskoville. He tarvitsivat herättelyä ja heräämistä. Kristittyinäkin on helppoa ajautua omahyväisyyteen ja ylemmyyden tunteisiin. Omat ja omien tekemät synnit selitetään pieniksi ja annetaan nopeasti anteeksi, kun vastaava maailman puolella tuomitaan jyrkästi. Rehellisyys myös syntisyydessä voi olla kutsussa seurakuntaan myös muita syntisiä. Rehellisesti syntinen voi olla myös rehellisesti armahdettu.

Jotkut herätystä rukoilevat lisäävät pyyntöönsä viisaan rukouksen: ”ja aloita se minusta.” Kristittyjen herääminen palvelemaan toisia ihmisiä ja julistamaan evankeliumia kaikille on usein ollut herätysten lähtökohta. Kun Jeesus on meille niin rakas, että hänestä puhutaan muualakin kuin kirkossa, alkaa tapahtua. Hänen rakkautensa voittaa alaa myös muiden sydämissä.

Perinteinen luterilainen ajatus kääntymisestä on hyvin järjestelmällinen. Jumalaton ihminen tulee ensin synnintuntoon ja sitten kääntyy Jumalan puoleen. Eli ensin ihminen juoksee Jumalaa karkuun ja kääntyy sitten 180 astetta toiseen suuntaan, kohti Jumalaa. Ensin ihmiselle julistetaan lakia ja sen vaikutettua katumusta, hän saa kuulla vapauttavan evankeliumin.

Toki elämässä kääntymisenkään ei aina tapahdu näin järjestelmällisesti. Joku vakuuttuu Jumalan rakkaudesta ennen

kuin alkaa pikkuhiljaa ymmärtää omaa syntisyyttään. Joku taas ei pysty erottamaan erilaisia vaiheita omalta polultaan, vaan tapahtumat muodostavat pikeminkin verkoston kuin suoran tien.

Niinpä ei ole välttämätöntä julistussakaan tavoitella jäykkää laki–evankeliumi–lain kolmas käyttö–evankeliumi (ettei jäädä lain alle) -kaavaa. Jumala käyttää itse sanaansa sillä tavalla kuin hän haluaa. Ihmisen sydän voi löytää meidän mielestämme lain julistuksesta evankeliumiin, johon se tarttuu.

Tästä kertoo myös Paavalin tapa aloittaa 2. kirje korinttilaisille. Hän ylistää Jumalaa, joka lohduttaa ja rohkaisee meitä. Hän ei aloita kirjettä lain julistamisella vaan evankeliumilla. Jeesus on jo tuonut meille lohdutuksen kärsimisellään Golgatalla ja kärsimisen voittaneella ylösnousemuksella. Jeesukselle kärsimys toi voiton. Hän lohduttaa myös meitä, jotka kärsimme, tällä toivolla. Kärsimys johtaa lohdutukseen itseltään Jeesukselta Kristukselta, joka ymmärtää meitä ja meidän tunteitamme.

Paavalin kirjeissä Kristuksen kärsimysten tuleminen myös uskovien kohdalle tavalla tai toisella on toistuva teema. Jeesuksen kärsimys on kuin esikuva uskoville. Palvelija ei ole Herraansa suurempi. Heramme Jeesus kärsi, joten meillä, hänen palvelijoillaan, ei ole syytä odottaa elämää ilman kärsimystä. Jumalan mielen mukainen kärsimys uskon tähden tuo kuitenkin suuren palkan. Oma uskomme voi vahvistua, ja samalla muut voivat nähdä Jumalalta tulevan lohdutuksen kärsimyksiemme keskellä. Tuo lohdutus voi herättää uskon heissäkin. Ja mikäli he ovat jo kristityiksi kääntyneitä, se voi herätellä heitä. Usko Jeesukseen on tärkeintä maailmassa ja siihen kelpaa herätä paremmin, vaikka olisi jo kasteesta lähtien häntä seurannut. ●

Mika Malinen

Pastori

Ansaitsematon armo

3.SUNNUNTAI ENNEN PAASTONAIKAA
31.1. LUUK. 17:7–10

Tämän pyhän otsikkona on “ansaitsematon armo”. Johdantosanoissa meitä kehoitetaan kilvoittelemaan kärsivällisesti Jumalan armoon luottaen. Pyhän Raamatuntekstit tosin puhuvat palvelemisesta ja ristien teologiasta eli siitä Jumalan hulluudesta, missä heikko on vahva ja viimeinen ensimmäinen. Jeesuksen sana ei ensi alkuun näyttäisi puhuvan evankeliumin suloisuudesta, vaan vahvistavan suomalaisen luterilaisuuden karikatyyrin: ei iloa, vain vakavuutta, ei riemua, vain nöyrytystä.

Juuri aiemmin Jeesus on puhunut vietyksistä ja uskon koetuksista. Opetuslapset reagoivat mestarin sanoihin sinäpinsiemenestä pyytämällä itselleen uskon lihapiirakan kaikilla mausteilla. Sitten meille tarjoillaan tämä nihkeä vertaus, jonka taustana on tasa-arvoton mestari-palvelija -suhde. Jeesus oli mestari palvelemaan. Hän on pomo, joka ei vain lahjoita alaisilleen työsuhdeasuntoja, vaan tulee aterioimaan meidän luokseen ja pitää meitä ystävinään. Silti hän on mestari ja me hänen palvelijoitaan.

Tänä päivänä pykälät kieltävät orjuuden, mutta tilanne on jokseenkin sama kuin Jeesuksen aikana: meillä tavallisilla ihmisillä on siivoajia, nuohoajia ja muita palvelijoita, jotka tekevät meille töitä ja mahdollistavat hyvinvointimme. Ilmeisesti Jeesuksen kuulijoilla oli itsellään palvelijoita. Jeesus ei kyseenalaista isännän ja palvelijan hierarkkista suhdetta. Kuulijoiden oletetaan ymmärtävän, ettei palvelija vinguta kellokorttia lounasaikaan, vaan käärii kiltisti hihansa keittiössä osana askareitaan.

Vertauksen sävy muuttuu, jos ymmärrämme, että palvelijan ja herran välinen suhde saattoi olla antoisampi, lämpimämpi ja läheisempi kuin meidän usein kovin numeeriset alainen-pomo -suhteemme.

Isäntä kustantaa palvelijalle katon päälle, leivän pöytään ja maksaa tämän terveydenhoitokulut. Työsuhde perustuu molemminpuoliseen kunnioitukseen ja arvostukseen. Palvelija ei toimi omasta tahdostaan, vaan Herran tahdosta. Siitä huolimatta – tai juuri sen takia – työ antaa palvelijalle, jotain, mitä vapaalta länsimaiselta ihmiseltä usein puuttuu: merkityksen. Armo on vertauksen taustakangas: Jumala ottaa meidät palvelijoihinsa sulasta armosta. Käskyn saaminen Herralta on armon ja luottamuksen osoitus häneltä meille.

Palvelija täyttää mukisematta saamansa ohjeet. Hän toimii ilolla ja kiitoksella ja pukeutuu ylpeästi esiliinaansa. Jeesus itse näyttää elämällään esimerkkiä Isänsä tahtoon taipumisesta. Palvelijan työ on hänen palkkansa ja palkkionsa. Ainakaan hän ei kaipaa mitään erityskehuja, ansiodiploimeja, suorituslisää (Herra armahda meitä!) saati juhlia duuneistaan. Palvelijavertaus opettaa meille, ettei Jumalan suosiota, armoa tai pelastusta tarvitse ansaita kovalla työllä. Kuuliainen palvelija on jo armotalouden piirissä.

Tämä aika on pullollaan self help -kirjoja, itsensä kehittämisen kursseja sekä vapaaehtoiskokkeja, joiden kautta voimme tilata itsellemme mansikka-cointreau -juustokakun mittatilaustyönä. Monet kristitytkin kyselevät Jumalalta tarkoitusta elämäänsä kuin puolisoa juhannusyön kaivolta. Tai vaallinen rekrytointi on kuitenkin jo tapahtunut, työsopimus laadittu ja allekirjoitus kirjoitettu. Kristitty on kastettu Jumalan palvelijaksi. Rakkaus tuo elämään merkityksen. Raamattu antaa yksityiskohtaisempia ohjeita kristityn työstä. Kristitty rakastaa työtään, koko luomakuntaa ja etenkin toisia ihmisiä, joiden palvelija hän on. Hyvä palvelija tekee yhteistyötä Herran muiden palvelijoiden kanssa, ja etsii aktiivisesti keinoja kartuttaa isäntänsä talentteja.

Elämä on lahja, josta saamme olla kiitol-

lisiä. Ikuinen elämä on ystävyys- ja palvelussuhde Jumalan kanssa. Palvelija ei huku itseensä, eikä muodosta muista ihmisistä vapaata saareketta, vaan myötäilee rakkautta. Sana arvottomista palvelijoista ei tarkoita alemmuudentunnetta, vaan oman pienuuden tunnustamista sekä yhtymistä psalmistien sanoihin: ”Herra on minun paimeni, ei minulta mitään puutu.” Jeesuksen vertaus on lopulta nihkeä vain maailman silmin. Kristitty on verrattomasti mieluummin palvelija Jumalan valtakunnassa kuin herra tässä maailmassa. ●

Timi Korhonen

Pastori

Laulakaa Herralle uusi laulu

KYNTTILÄNPÄIVÄ 7.2. PS. 98:1-3

Laulakaa Herralle uusi laulu! Hän on tehnyt ihmeellisiä tekoja. Hänen oikea kädensä, hänen pyhä voimansa on tuonut voiton. Herra näytti, että hän on meidän pelastajamme, hän osoitti vanhurskautensa kansojen nähden. Hän muisti Israelin kansaa, osoitti jälleen laupeutensa ja uskollisuutensa. Maan ääretkin saivat tietää, että Jumalamme pelasti meidät.

Kun kysytään, mikä erottaa ainoan, todellisen Jumalan kaikista niistä epäjumalista, joita maailma on pullollaan ja joiden puoleen me syntiin langenneet ihmiset luonnostamme käännyimme, Raamatun vastaus on selvä: Herra, meidän Jumalamme, tekee itsensä tunnetuksi todellisessa historiassa tekemiensä suurten tekojen kautta. Niiden kautta Jumala osoittaa, että hänen lupausiinsa voi luottaa ja että hän todella rakastaa luomaansa ihmistä. Tekojensa kautta Jumala siis näyttää, kuka hän todella on. Tekojensa kautta hän paljastaa oman olemuksensa. Jumalan teoista loistaa hänen pyhä kirkkautensa.

Jumalan omien luonnollinen reaktio

kaikkina aikoina hänen pelastustekoihin on ollut ylistäminen, nimenomaan laulujen muodossa. Raamattu todistaa kuinka uuteen pelastustekoon on aina haluttu vastata uudella laululla; vanha laulu ei uudessa tilanteessa enää riitä. Hyvä esimerkki tästä löytyy toisen Mooseksen kirjan luvusta 15. Israelin kansan paettua Egyptin orjuudesta Kaislameren halki Mooses ja koko Israelin kansa veisaa ylistyslaulun Jumalan kunniaksi. Tuon Vanhan testamentin suurimman pelastusteon jälkeen Herraa ei tunnettu enää ainoastaan Jahvena (”Hän on”), hän oli Jahve, Israelin Jumala, joka johdatti kansansa pois Egyptistä, orjuuden maasta. Erityisesti laulujen muodossa tieto Jumalan suurista teoista säilyi alati kansan kollektiivisessa muistissa aikana, jolloin kirjoitettua Raamattua ei vielä ollut.

Kynttilänpäivän evankeliumiteksti avaa eteemme huimat näköalat. Pyhä Henki oli luvannut Simeonille, ettei tämä kuolisi ennen kuin saisi nähdä luvattua Messiaan. Jumala, joka ei voi valehdella eikä pettää, täyttää jälleen sanansa lupaukset ja Simeon saa käsillään tarttua Herran kaikkien pelastustekojen huipentumaan. Jos jo kaikista Jumalan aiemmista pelastusteoista oli loistanut jumalallinen valo, oli se uuden liiton aamunkoitossa enää kuin kuun paiste Kristukseen, vanhurskauden aurinkoon ja maailman valoon verrattuna. Kaikki Jumalan edelliset suuret teot olivat olleet työpoksia, ennakkokuvia, tuosta todellisesta valosta, joka loisti Simeonin käsivarsilla leppävistä lapsesta.

Simeon ei ole ainoa, joka Luukkaan evankeliumin alussa puhkeaa spontaaniin ylistykseen: kaksi ensimmäistä lukua ovat Jumalan suuria pelastustekoja ylistävien laulujen täyttämiä. Maria ylistää Herraa armosta, jota tämä on palvelijattarelleen osoittanut (Luuk. 1:46-55), pappi Sakarias ylistää Herraa pian täyttymyksensä saavasta pelastuksen ajasta (1:67-79), enkelikuoro ylistää Jumalan kunniaa jouluyönä kedol-

la (2:13-14) ja Simeonin kiitoslaulun jälkeen naisprofeetta Hannakin puhkeaa Herran ylistykseen Jeesuksen nähdessään (2:38). Tämä kaikki Jeesuksen vasta ollessa vauva! Jo pelkkä Jeesuksen maailmaantulo synnytti näin suuren riemun hurskaiden sielussa; kuitenkin vielä suurempi riemu oli purkautuva ilmoille opetuslasten tullessa tajuamaan Herransa kuoleman ja ylösnousemuksen täyden merkityksen. Tämän ylösnousemususkon synnyttämiä kypsiä hedelmiä, Kristus-hymnejä, me saamme poimia Uuden testamentin sivuilta (esim. Fil. 2:6-11; Kol. 1:15-20; 1. Tim. 3:16; Hepr. 1:3-4).

Kristuksen työn yliveritaisuus Jumalan aikaisempiin pelastustekoihin verrattuna tulee näkyviin siinä, että se ei hyödytä vain yhdessä tietyssä historianvaiheessa eläneitä ihmisiä; Kristuksen työ on jokaisen uskovan, menneen, nykyisen ja tulevan, elinehto. Armonvälineiden kautta Kristuksen ristintyön hedelmät tarjotaan meille tässä ja nyt. Yhä uudelleen ja uudelleen me kohotamme riemullisen ylistyksen Herrallemme, ”joka on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden ja kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamisemme tähden” (Room. 4:25). Virsikirjoinemme, Viisikielisinemme, Siionin kanteleinemme jne. me liitymme kirkon 2000-vuotiseen katkeamattomaan ylistykseen, joka kerran saa täytyttyksensä Karitsan häissä:

Kun Karitsa otti kirjan, ne neljä olentoa ja kaksikymmentäneljä vanhinta heittäytyivät hänen eteensä. Vanhimmilla oli kaikilla harppu ja kultamalja täynnä uhrisavua, pyhien rukouksia. He lauloivat uuden laulun: – Sinä olet arvokas ottamaan kirjan ja avaamaan sen sinetit, sillä sinut on teurastettu, olet verelläsi ostanut Jumalalle ihmisiä kaikista heimoista, kaikista kielistä, kansoista ja maista. Olet tehnyt heistä kuningassuvun, meidän Jumalamme pappeja; he tulevat hallitsemaan maan päällä. – Ja

minä kuulin, kuinka kaikki luodut taivaassa, maan päällä, maan alla ja meressä, kaikki mitä niissä on, lausuvat: – Hänen, joka istuu valtaistuimella, hänen ja Karitsan on ylistys, kunnia, kirkkaus ja mahti aina ja ikuisesti” (Ilm. 5:8-10, 13). ●

Kalle Pajala
Teol.yo.

Jumalan rakkaus

LASKIAISSUNNUNTAI 14.2.

1. KOR:13

Paavalin rakkaushymni on Raamatun tunnetuimpia kohtia. Se on korinttilaiskirjeen kaunein ja syvällisin jakso ristin hymnin (1:17-2:2) kanssa. Tutkija **Kenneth Bailey** mukaan Paavali ei kyhännyt kirjettään evästauollaan rajapyykkiä vasten. Epistola on retorinen mestariteos, joka on kirjoitettu tunteella, järjellä ja sydänverellä. Kirjeen kantavana teemana on rakkaus.

Rakkaushymni luetaan usein häissä. Hylätkäämme huono vastakkainasettelu: Maailma tuntee ja arvostaa muutakin rakkaudesta kuin televisioviihteen ja viikonloppujen romanttisen huuman. Ilmoitus ei puhu vain palvelevasta rakkaudesta, vaan yhtä lailla intohimosta ja seksuaalisesta halusta. Maallistuneet ihmiset unohtavat Jumalan, mutta takertuvat rakkauteen. Näin he tietämättään tukeutuvat Jumalaan, sillä Jumala on rakkaus. Rakkaushymni on laskiaistiistain lukukappale jokaisena vuosikertana. Avioliittoa ja laskiaista yhdistää uhrautuva rakkaus. Kristityn alttari on aina rakkauden alttari.

Hymnin alku (12:31) ja loppu (14:1) kuuluvat yhteen. Suomennos ei tavoita Paavalin spartalasta retoriikka, joten vauhtia voi ottaa vaikkapa *Rocky*-elokuvasta: sanat tiestä ja pyrkimisestä viittaavat juoksemiseen, vuorikiipeilyyn ja porrastreeniin. Rakkaus on verta, hikeä ja kyyneleitä, vasta sitten samppanjaa ja ilotulistusta. Juokseminen on toistunut myös jakeissa 6:18,

9:24, 26 ja 10:14. Suomalaiset arvostavat urheilua ja ruumiin kuntoa, mikä mahdollistaa aikamme yhteisymmärryksen korinttilaiskirjeen sekä Paavalin kokonaisvaltaisen ihmiskuvan kanssa.

Korintin vaski eli pronssi oli maankuulua. Markkinapaikalla kävi melu, kun sepät takoivat vasaroitaan. Tervetuloa aikamme somekanaville. Me olemme korinttilaisia, joilla riittää kauniita sanoja (1:5), mutta myös riitoja (1:10). Tieto ja viisaus ovat vieläkin suomalaisten ylpeydenaiheita, mutta nyt tohtorinhattuun tulee kerjätä rakkauden murusia. Karismaattiset henkilähjat löytävät paikkansa rakkaudessa. Itsensä polttaminen tulessa viitanee keisari Neron keisarillisiin kilpa-ajoihin, joissa hän poltti kristittyjä ihmissoihtuina syytettyinä Rooman palosta. Varhaisin käänös puhuu itsensä luovuttamisesta ja ylpeilystä viimeisellä tuomiolla (vrt. 9:15, 1. Tess. 2:19, Fil. 2:16).

Rakkauden astuminen näyttämölle (13:4–7) tarkoittaa parantavaa lain saarnaa, sillä negatiiviset ilmaukset on kerätty Korintin kaduilta. Jaeparit 4 ja 7 puhuvat voimakaan ja heikon kärsivällisyydestä. Rakkaudessa emme käytä oikeutettua vihaa (esim. 1. Sam. 24:17, 26:11). Emme huuda maailmalta oikeutta, kun sydämemme lävistää miekka, vaan katsomme Marian tavoin ristiinnau-littuun Jeesukseen (Mark. 15:40). Tyyntämme vihan lempeydellä. Luonnostamme tahdomme itsellemme rakkautta, mutta rakkaus itse kääntää rakkauden itsestä toiseen ja kompostoi pahan. Palvelija ei ole pöyhkeä, vaan alamainen, joka ei kadehdi toisten onnea. Maan hiljaisten rakkauden teologiaa löytää ennemmin vaikka **Alfonso Cuarón** elokuvasta *Roma* kuin valittamisesta ja vaatimuksista, iskulauseista ja mielenosoituksista.

Rakkauden muistinmenetys (13:5) hämmentää. Paavali muisti vastoinkäymisensä (4:9–13). Paavali muisti, mutta ei muistellut. Voimme muistella kärsimäämme pahaa

katkeruudessa, oikeudenvimmassa – tai anteeksiannossa. Jumala ei ota pois menneisyyttämme, vaan antaa sen takaisin pala palalta, kunnes parannumme. Rakkaus ei iloitse vääryydestä. Colosseumin näytökset, väkivaltaviihde, porno ja tappamisen huu-ma ovat kauhistus Jumalalle.

Ilmaus ”kaiken se kestää” viittaa kattoon, joka suojelee sateelta ja myrskyiltä sekä pronssimaljaan, jossa vesi pysyy vuotamatta. Rakkaus siis suojelee pahalta sekä säilyttää toisen ihmisen salaisuudet sydämen maljassa. Rakkaushymnin kaikki kolme osaa päättyvät uskoon, toivoon ja rakkauteen (13:3,7,13). Usko ja rakkaus käyvät käsi kädessä. Toivo ei viittaa vain tulevaan työpaikkaan ja tyttöystävään, vaan Jeesuksen ylösnousemukseen ja ikuiseseen elämään (15:19).

Jakeen (13:8) sana ”katoa” on oikeastaan ”putoa”, jolloin jatkamme vuorikiipeilyvertauskuva. Rakkaus ei putoa eli lopeta kesken tai kuole. Arabeilla on sanonta: ”kun vettä on saatavilla, käsien pesu hiekalla lakkaa”. Tieto on hiekkaa verrattuna ikuisuuden veteen. Puhe lapsesta on toistunut aiemmin (3:1, 4:14) ja on lempeän kriittinen. Paavali käyttää sanaa siis eri merkityksessä kuin Jeesus asettaessaan lapsen esikuvaksi aikuisille. Sana kuvastimesta tuo taas korinttilaisille tutun vaskituotannon kuvaan. Vaskisepät osasivat valmistaa upeita, jumalankuvilla koristeltuja peilejä, mutta pakuuden ikuisuusvisio tummui nopeasti, eikä välittänyt tosi Jumalan läsnäoloa. Ikonaita ei enää tarvita, kun näemme kasvoista kasvoihin.

Paavalin hymni rakkaudelle todistaa hiljaisesta kestävytydestä maailman hälyn, voiman ja itsekkyyden keskellä. Vain rakkaus luo ympärilleen kestävä ja hyvää muutosta.

Teksti perustuu kirjoittamaani referaattiin Kenneth Baileyn 1. Korinttilaiskirjeen kommentaarista, joka löytyy kokonaisuudessaan Tuhkakeskiviikkoblogistani. ●

Timi Korhonen
Pastori

Jeesus, kiusausten voittaja

1. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 21.1.

MARK. 1:12–13

Markuksen evankeliumi alkaa vahvoissa autiomaatunnelmissa: autiomaahan sijoituu niin profeetta Jesajan ennustus, Johannes Kastajan saarna- ja kastetoiminta kuin Jeesuksen koettelemuskin. Ehkä tämä sopii varsin hyvinkin näin paastonajan alkuun – mieli saa kääntyä pois arkielämän mukavuuksista ja seurata Jeesusta autiomaan kolkkouteen.

Tarkkaan ottaen Jeesus ei kuitenkaan mennyt meidän edellämme autiomaahan. Ei, me olimme siellä ensin. Kun jae 12 nimittäin toteaa, että Henki ajoi Jeesuksen autiomaahan, se sanoo, että Henki ”karkotti” tai ”heitti hänet ulos” autiomaahan. Sama sana käyttää kreikankielinen Vanha testamentti todetessaan, että Jumala karkotti ihmisen paratiisista. Ihminen ei enää ollut paratiisissa, jossa oli yhteys Jumalaan ja hänen antamansa elämä. Hengellisessä mielessä ihminen oli joutunut autiomaahan, jossa yhteys Jumalaan oli poikki ja jäljellä oli kertakaikkinen kuolema. Tänne autiomaahan Henki ajoi nyt Jeesuksenkin, ihmisen luo, pelastamaan hänet. Juuri ihmisen pelastaminenhan oli koko se syy, miksi Jeesus astui alas taivaan ihanuudesta ja suostui alennuksen tilaan, joka alkoi hänen sikiämisestään ja johti lopulta ristille ja hautaan.

Tullessaan autiomaahan ajetuksi Jeesus oli syntipukki, jonka päälle ylimmäinen pappi suurena sovituspäivänä laski kätensä ja joka sitten kantoi israelilaisten synnit autioille seuduille Asaselin luo (3. Moos. 16). Juuri ennen evankeliumitekstiä Jeesus nimittäin, mennessään synnittömänä syntisten kasteelle, oli ”imenyt” itseensä ihmisten synnit, ja Johannes Kastaja oli laskenut kädensä Jeesuksen päälle. Heti tämän jälkeen kasteessa saatu Henki ajoi Jeesuksen autiomaahan, jossa Asaselia vastasi Saatana.

Nelikymmenpäiväisessä erämaajakossossa on kuva myös Israelin kansasta, joka vaelsi autiomaassa 40 vuotta. Jumala oli valinnut Israelin kansan pojakseen (2. Moos. 4:22; Hoos. 11:1) ja koettelemalla kasvattanut sitä ”niin kuin isä kasvattaa poikaansa” (5. Moos. 8:2–5). Nyt Jumala oli Jeesuksen kasteessa juuri tunnustanut pojakseen Jeesuksen ja ajoi myös hänet autiomaahan koeteltavaksi. Aikoiko Jeesus olla uskollinen Jumalan sanalle, vai ryhtyisikö hän autiomaajaksollaan samanlaiseen napinaan, epäuskoon ja epäjumalanpaltvontaan kuin Israelin kansa aikanaan?

Ei ole mitään varsinaista syytä ajatella, että kun Jeesus torjui Paholaisen kiusaukset, hän olisi tehnyt sen vain tyynen rauhallisesti ilman minkäänlaisia sisäisen maailman värähdyksiä. Sen sijaan Heprealaiskirje vaikuttaa puhuvan päinvastaisesta: Jeesus kokemuksen kautta tietää, mitä oikeasti on tulla koetelluksi ja kiusatuksi, ja siksi hän myös kykenee ymmärtämään meitä (Hepr. 4:14–16; vrt. myös päivän Ut:n lukukappale Hepr. 2:9,17–18). Kiusaukset olivat aitoja – olihan Jeesus täysi ihminen. Ja kuitenkin hän kesti koetukset. Ikiaikaisen Jumalan Pojan kuuliaisuudessa ei koskaan ollut ollut moitetta, mutta todellisesta kuuliaisuudesta voidaan puhua vasta, kun siitä ei kärsimystenkään edessä ole tingitty (vrt. Hepr. 5:8). Tästä kuuliaisesta kärsimyskampailusta on päivän evankeliumitekstissä käsillä ikään kuin ensimmäinen, voitokas erä. Ratkaiseva erä oli kuitenkin vielä edessäpäin: sen voitonhuuto kajahti ristillä, kun Jeesus, ristiltä alas astumisenkin kiusausta vastustettuaan, huusi: ”Se on täytetty!”

Markuksen evankeliumiteksti mainitsee myös – evankelistoista ainoana – sen, että Jeesus oli autiomaassa villieläinten ”kanssa”. Ilmaus kuvaa rauhaisaa yhdessäeloa, vaikka tavallisesti villieläimet voisivat raadella ihmisen. Vanhan testamentin kuvia ovat Daniel leijonien luolassa ja Aadam pa-

ratiisissa, toisaalta myös pelastuksen valtakunta Jesajan luvussa 11. Mahdollisesti Saatanan kiusaukset ovat tässä kohden jo takanapäin, ja puhe on samasta autiomaajakson lopusta, jolloin myös enkelit ”palvelivat” Jeesusta. Kreikan sana jakeessa 13 tarkoittaa usein pöytäpalvelusta, jolloin enkelit olisivat tarjonneet Jeesukselle kiusausten voittamisen jälkeen ruokaa. Vain hetkeä aiemminhan Paholainen oli yrittänyt saada Jeesuksen hankkimaan itselleen leivät omalla vallallaan ilman luottamusta Jumalaan (Matt. 4:3–4 vs. 4:11).

Entä miten on meidän laitamme, kun me joudumme koeteltavaksi kiusauksiin? Kiusauksia tiemme todellakin on täynnä, sillä kuljemme samaa tietä kuin Herramme. Kiusausten luonne on usein siinä, että Paholainen lupaa täyttää kaipauksemme nyt ja heti, jos vähän joustaisimme Jumalan sanasta. Hyvinvoinnin ja edistyneen teknologian keskellä olemme tottuneetkin

saamaan asiat nopeasti ja vaivattomasti, mikä tekee Paholaisen tarjouksista vieläkin houkuttelevampia. Parhaat asiat tulevat kuitenkin yleensä odottamalla ja kärsimysten tietä – näinhän syntyvät luonnollisetkin lapset (vrt. Joh. 16:21), ja näin meidät lunasti myös Jeesus Jumalan lapsiksi. Tätä tietä on hyvä opetella myös nyt paaston aikana, jolloin suuntaamalla elämäämme ylellisestä yksinkertaiseen ja katsettamme näkyvästä näkymättömään voimme harjoittaa lihaamme tottelemaan (1. Kor. 9:24–27). Herramme Jeesus on ostanut meidät omikseen, ja juuri siksi meidät on kutsuttu taistelemaan syntiä vastaan, ei jo valmiiksi luovuttaneina vaan voittajan puolella taistellen ja häneen turvautuen: ”Ette te vielä ole tehneet verille asti vastarintaa taistellesanne syntiä vastaan.” (Hepr. 12:4) Jumala meitä tässä auttakoon. Aamen. ●

Daniel Ebeling
TK

Julkaisijat

Suomen Evankelisuterilainen
Opiskelija- ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelisuterilainen
Kansanlähetys SEKL

Päätoimittaja

Santeri Marjokorpi
santeri.marjokorpi@sro.fi
040 828 6103

Toinen päätoimittaja

Vesa Ollilainen
vesa.ollilainen@sekl.fi

Toimitussihteeri

Mattias Kaitainen
toimitussihteeri.perusta@gmail.com

Aineisto-osoitteet

santeri.marjokorpi@sro.fi
toimitussihteeri.perusta@gmail.com

Ulkoosan suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala
teemu@gstj.fi

Toimitus 2020

Taito Heikkilä, Markus Korri,
Leif Nummela, Karoliina Rauhio-Pokka,
Jussi Seppälä, Topias Tanskanen,
Arno Toivanen

Neuvottelukunta 2020–2022

Keijo Rainerma (puheenjohtaja), Ville
Auvinen, Ruth Franzén, Markku Ihonen,
Timo Junkkaala, Ilmari Karimies,
Mika Malinen, Jussi Miettinen, Pekka
Mäkipää, Tapio Puolimatka, Teuvo V.
Riikonen, Niilo Räsänen, Matti Sartonen,
Jouko Talonen, Mauri Tervonen,
Lauri Thurén, Mika Tuovinen, Lauri
Vartiainen, Juha Vähäsarja

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@jaicom.com

034 246 5391

Tilauhinnat 2020

Opiskelijatilaus 20 €/vuosi,

kestotilaus 47 €/vuosi, määräaikaista-
tilaus 12 kk 50 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.)
250€, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm
140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5
mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

Painotalo Plus Digital Oy

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien
mukaan myös kirjoituksia ja komment-
teja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristö-
ystävällisesti.

**Uskon ja ajattelun avuksi
47. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa**